

Een nieuw dynamisch concept van Gezondheid & de verdere ontwikkeling naar 'positieve gezondheid'

VFG – 5 november 2016

Dr. Machteld Huber

‘HEALTH’ OF ‘GEZONDHEID’ IS NOG STEEDS GEDEFINIEERD VOLGENS DE WHO-DEFINITIE VAN 1948:

‘A state of complete physical, mental, and social well-being and not merely the absence of disease, or infirmity.’

Sindsdien vaak bekritiseerd, maar nooit gewijzigd.

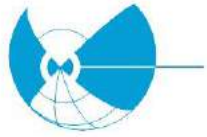

ALS 'GENERAL CONCEPT' IS VOORGESTELD:

**'Health as the ability to adapt and to self manage,
in the face of social, physical and emotional challenges'**

of

**'Gezondheid als het vermogen om je aan te passen en
je eigen regie te voeren, in het licht van de sociale, fysieke en
emotionele uitdagingen van het leven'**

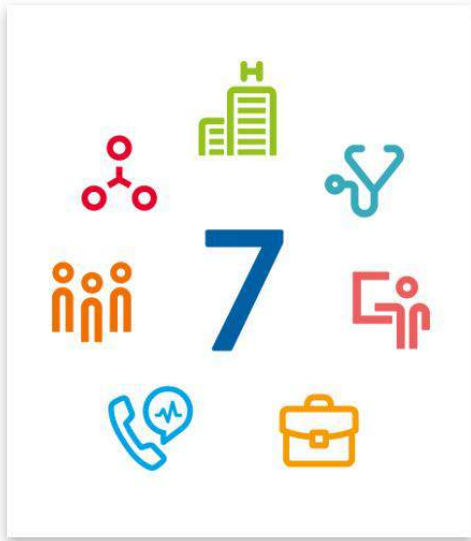
ZonMw

HET VERVOLGONDERZOEK

ZonMw gaf opdracht om het draagvlak te toetsen van:

‘Health as the ability to adapt and to self manage, in the face of social, physical and emotional challenges’

en een stap te zetten naar operationalisering.

IN TOTAAL WERDEN 7 GROEPEN BELANGHEBBENDEN BENADERD:

1. Patiënten
2. Behandelaars
3. Beleidsmakers
4. Verzekeraars
5. Public Health actors
6. Burgers
7. Onderzoekers

In een kwalitatief en een kwantitatief onderzoek.

KWALITATIEF ONDERZOEK

In **50 semi-gestructureerde** interviews en focusgroepen werd gevraagd:

1. Wat vindt u van het concept van gezondheid, **positief** zowel als **negatief**?
2. Wat zijn voor u **indicatoren** van gezondheid?
3. Sluiten deze indicatoren **aan bij het concept**, of juist niet?

RESULTATEN KWALITATIEF ONDERZOEK

Vraag 1. Het oordeel over het concept:

Positief:

- *De **mens** staat centraal, niet de ziekte.*
- *Ik voel mij als patiënt **in mijn kracht** aangesproken, in plaats van in mijn zwakte.*
- *Ik heb **naast mijn ziekte** ook nog **een heel stuk gezondheid** en **dát** wordt hiermee aangesproken.*
- *Het benadrukt het **potentieel**.*

RESULTATEN KWALITATIEF ONDERZOEK

Vraag 1. Het oordeel over het concept:

Negatief:

- *Waar blijft de **ziekte** met deze omschrijving?*
 - ***Kan iedereen dit wel?** Grote groepen ontberen de noodzakelijke basale gezondheidsvaardigheden die hiervoor nodig zijn.*
 - *Is er wel aandacht voor de **sociale omgeving** of moet iedereen het zelf maar uitzoeken?*
-
- ***Maar ook een advies ...***

ADVIES:

*Neem gezondheid niet als doel op zich, maar **als middel...**
namelijk opdat **iemand 'zijn/haar ding kan doen'.***

RESULTATEN KWALITATIEF ONDERZOEK

Vraag 2. Indicatoren van gezondheid:

- In totaal werden **556 indicatoren** voor gezondheid verzameld.
- Deze werden **gecategoriseerd** in een **consensus proces** i.s.m. het **NIVEL**.
- Resultaat: **6 Hoofddimensies** van gezondheid, gedifferentieerd in **32 Aspecten**.

RESULTATEN KWALITATIEF ONDERZOEK

De 6 Hoofddimensies van gezondheid:

Lichaamsfuncties

Mentale functies en -beleving

Spiritueel-existentiële dimensie

Kwaliteit van leven

Sociaal-maatschappelijke participatie

Dagelijks functioneren

Hoofddimensies van gezondheid en bijbehorende Aspecten:

Lichaamsfuncties

- Medische feiten
- Medische waarnemingen
- Fysiek functioneren
- Klachten en pijn
- Energie

Mentale functies en -beleving

- Cognitief functioneren
- Emotionele toestand
- Eigenwaarde/zelfrespect
- Gevoel controle te hebben/
manageability
- Zelfmanagement/eigen regie
- Veerkracht/resilience & SOC

Spiritueel-existentiële dimensie

- Zingeving/
meaningfulness
- Doelen/
idealen nastreven
- Toekomstperspectief
ervaren
- Acceptatie

Hoofddimensies van gezondheid en bijbehorende Aspecten:

Kwaliteit van leven

- Welbevinden
- Geluk beleven
- Genieten
- Ervaren gezondheid
- Lekker in je vel zitten
- Levenslust/balans

Sociaal-maatsch. participatie

- Sociale en communicatieve vaardigheden
- Sociale contacten
- Betekenisvolle relaties
- Geaccepteerd worden
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Betekenisvol werk

Dagelijks functioneren

- Basis ADL (Algemene Dagelijkse Levensverrichtingen)
- Instrumentele ADL
- Werkvermogen
- Gezondheidsvaardigheden

NB: Het gaat hier om **indicatoren**, die **bottom up** verzameld en geformuleerd zijn. Veel **patiënten** spraken uit dat het voor hen hier ook om **determinanten** ging.

KWANTITATIEF ONDERZOEK

Vraag: Worden deze resultaten bevestigd door de stakeholdergroepen?

Een survey **vragenlijst** werd voorgelegd aan de **zeven stakeholder domeinen**.

De respons bedroeg 1938 reacties:

- 643 Behandelaren - artsen, fysiotherapeuten, verpleegkundigen & verzorgenden (panels)
- 575 Patiënten (panel)
- 430 Burgers (panel)
- 106 Onderzoekers
- 89 Gezondheidsvoorlichters
- 80 Beleidsmakers
- 15 Verzekeraars

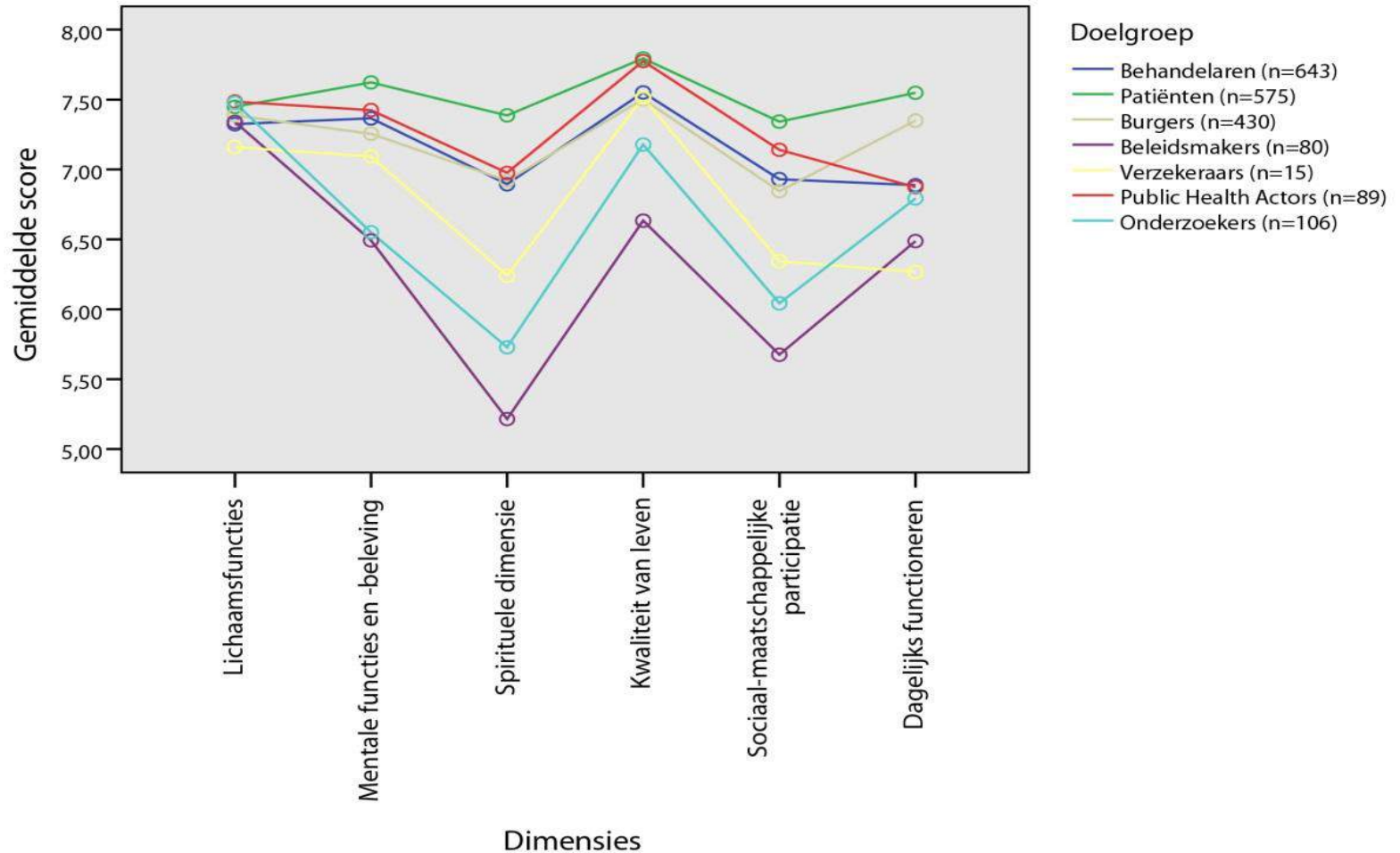

RESULTATEN KWANTITATIEF ONDERZOEK

- Over het algemeen werden de positieve en negatieve oordelen gedeeld.
- Op de vraag in hoeverre de 32 aspecten deel uitmaken van gezondheid werd geantwoord:

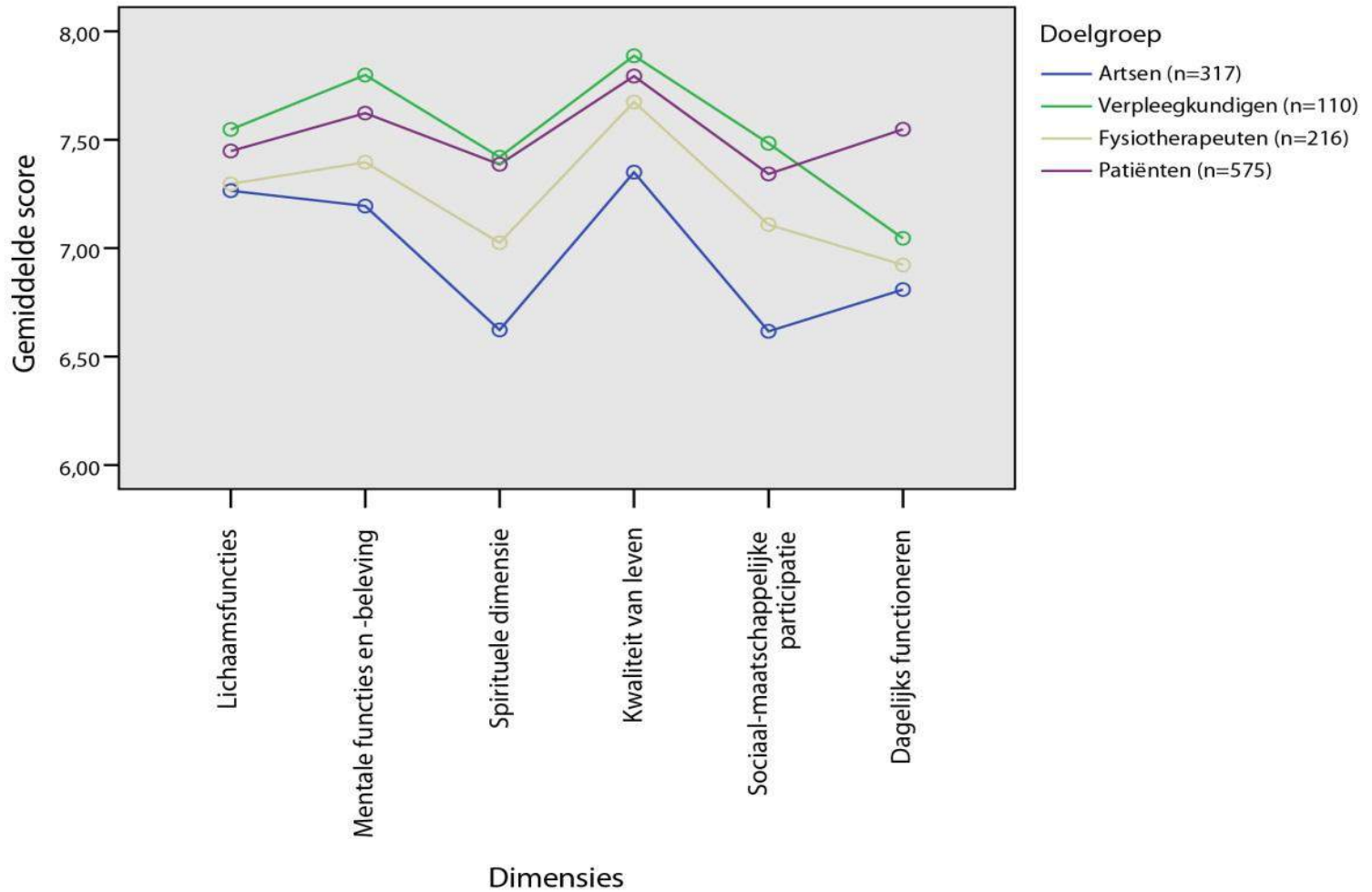
RESULTATEN KWANTITATIEF ONDERZOEK

Gemiddelde score per dimensie voor de verschillende doelgroepen

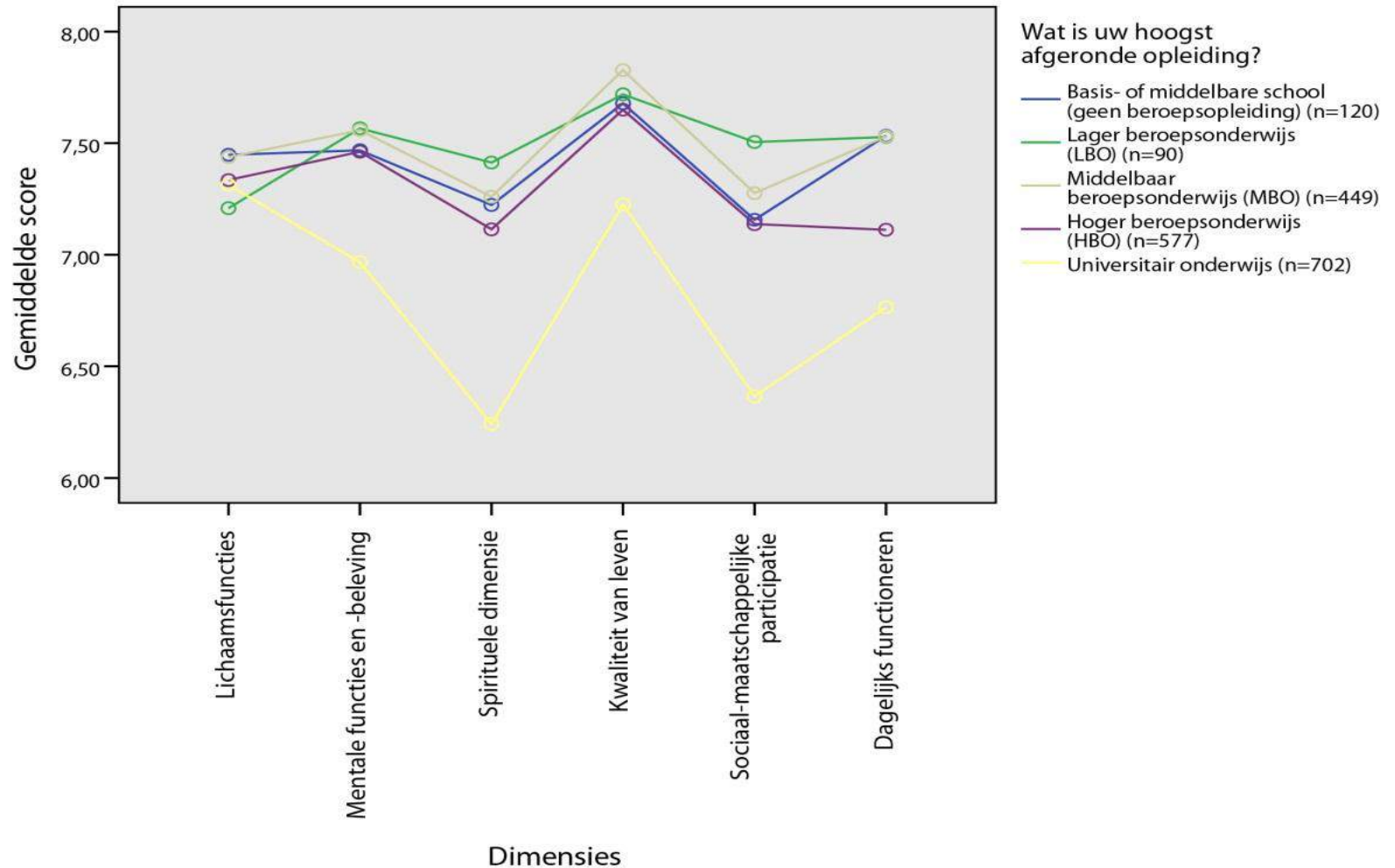
RESULTATEN KWANTITATIEF ONDERZOEK

Gemiddelde score per dimensie voor patiënten en behandelaars

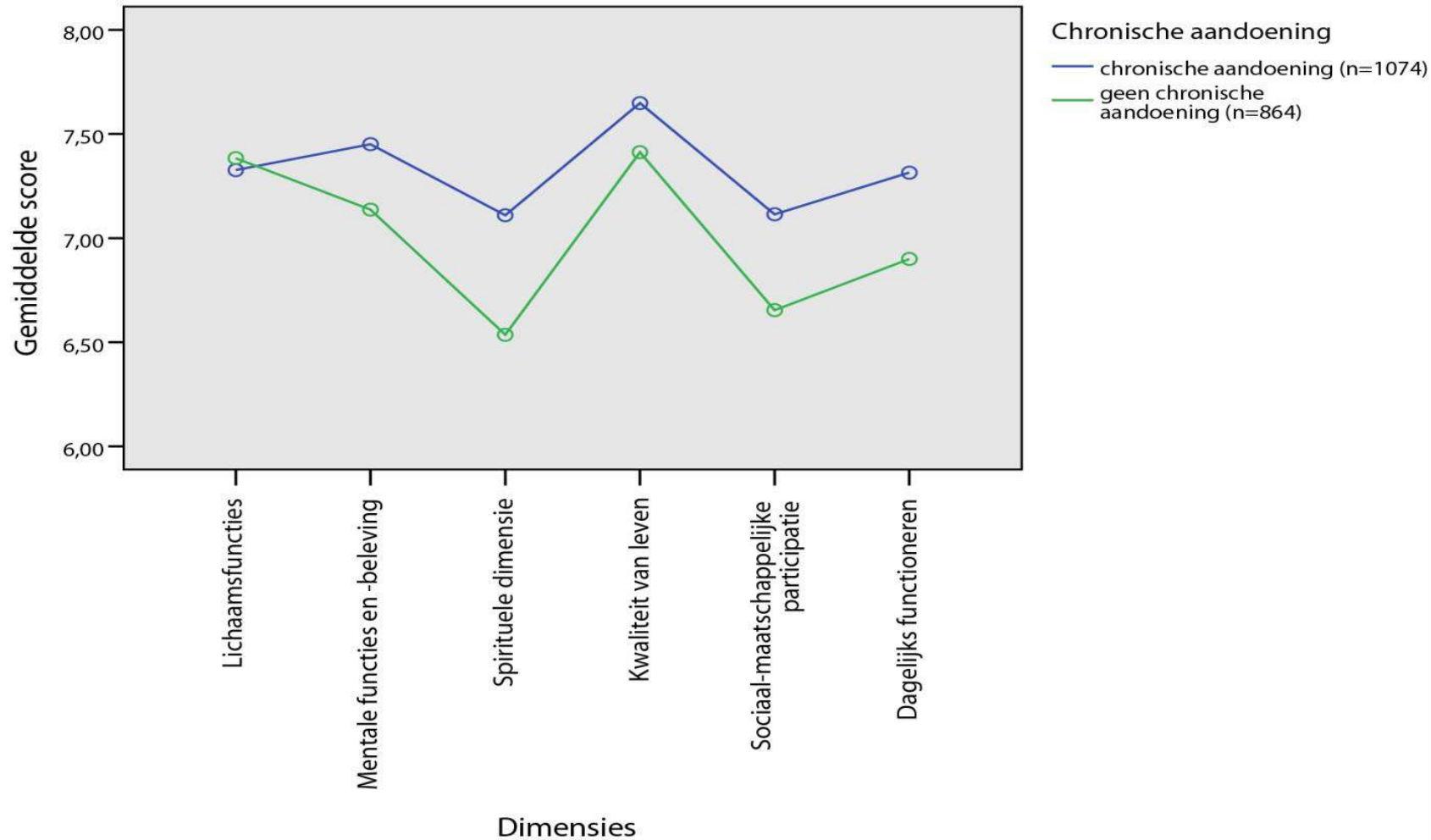
RESULTATEN KWANTITATIEF ONDERZOEK

Gemiddelde score per dimensie voor verschillende opleidingsniveaus bij alle respondenten

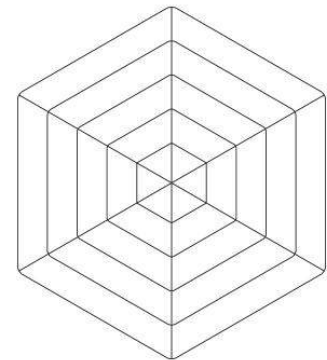
RESULTATEN KWANTITATIEF ONDERZOEK

Gemiddelde score per dimensie voor alle respondenten met en zonder chronische aandoening

CONCLUSIES:

- Aanbevolen: Onderscheid de *smalle* opvatting, nl. 'gezondheid als afwezigheid van ziekte' van de *brede* opvatting over gezondheid.
 - Daarom introduceer ik *voor de brede opvatting* het begrip: 'Positieve Gezondheid', met zes dimensies.
- Aanbevolen: Visualiseer de zes hoofdimensies.
 - Daarom het **spinnenweb-diagram**!

PIJLERS VOOR POSITIEVE GEZONDHEID

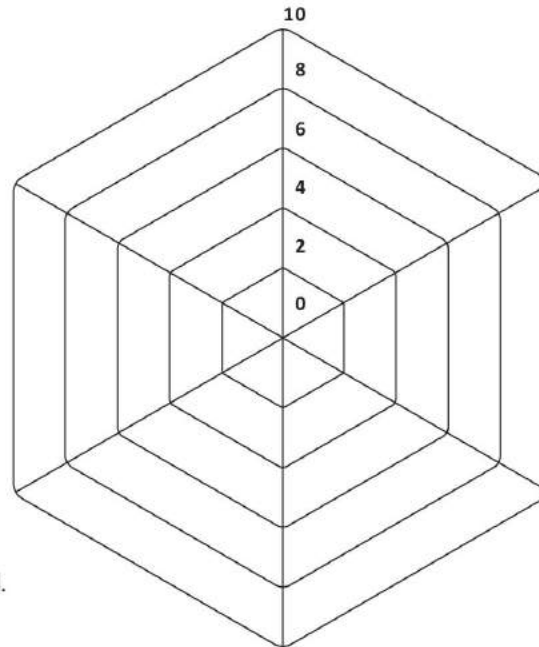
- Basis ADL
- Instrumentele ADL
- Werkvermogen
- Health literacy

- Sociale en communicatieve vaardigheden
- Sociale contacten
- Betekenisvolle relaties
- Geaccepteerd worden
- Maatschappelijke betrokkenheid
- Betekenisvol werk

- Medische feiten
- Medische waarnemingen
- Fysiek functioneren
- Klachten en pijn
- Energie

- Cognitief functioneren
- Emotionele toestand
- Eigenwaarde/zelfrespect
- Gevoel controle te hebben/manageability
- Zelfmanagement/eigen regie
- Veerkracht/resilience & SOC

- Zingeving/meaningfulness
- Doelen/idealen nastreven
- Toekomstperspectief ervaren
- Acceptatie

- Welbevinden
- Geluk beleven
- Genieten
- Ervaren gezondheid
- Lekker in je vel zitten
- Levenslust/balans

ESSENTIE:

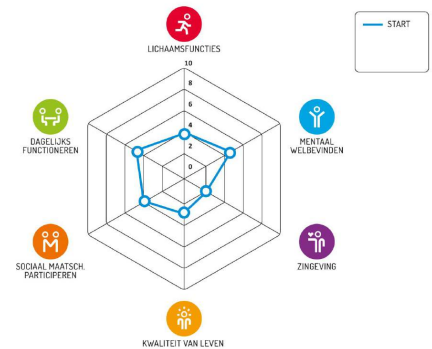
- **Eigen beoordeling van de persoonlijke situatie. Geen externe norm!**

Er ontstaat een **‘gezondheidsoppervlak’**.

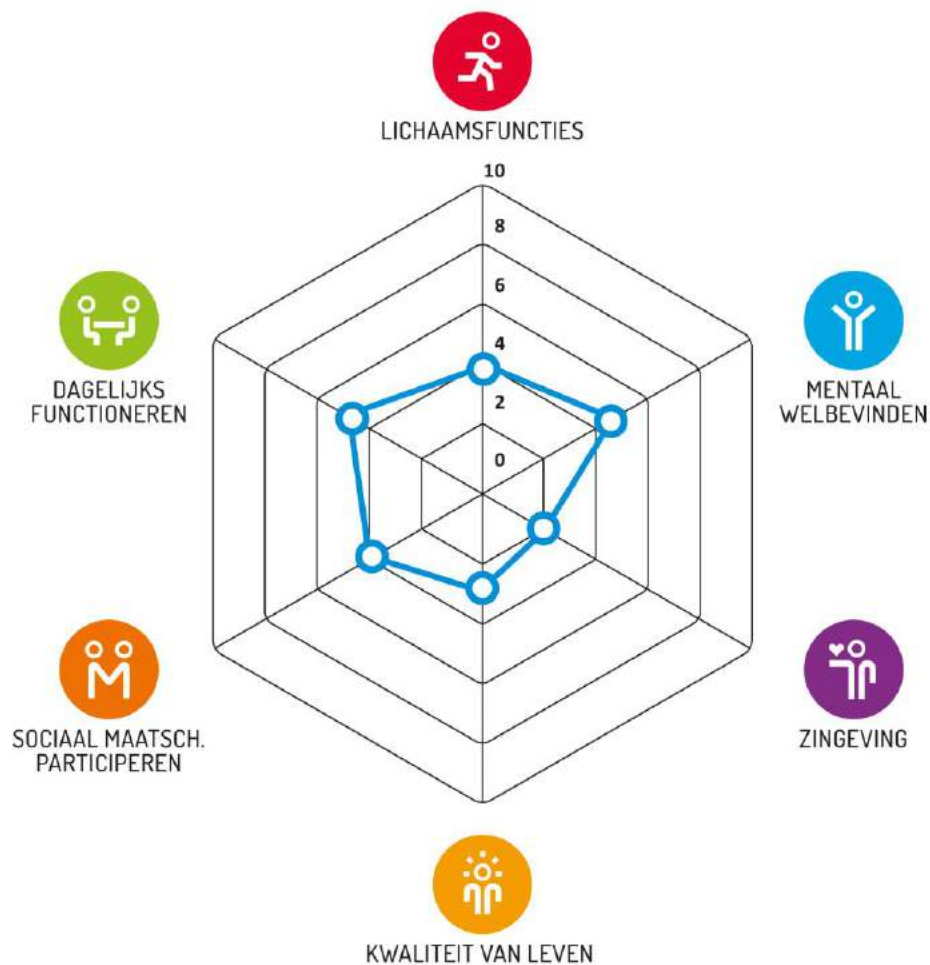
- **Vraag: Zou u wat willen veranderen en zo ja, wat?**

Toekomst: doorklikken naar **E-health adviezen**.

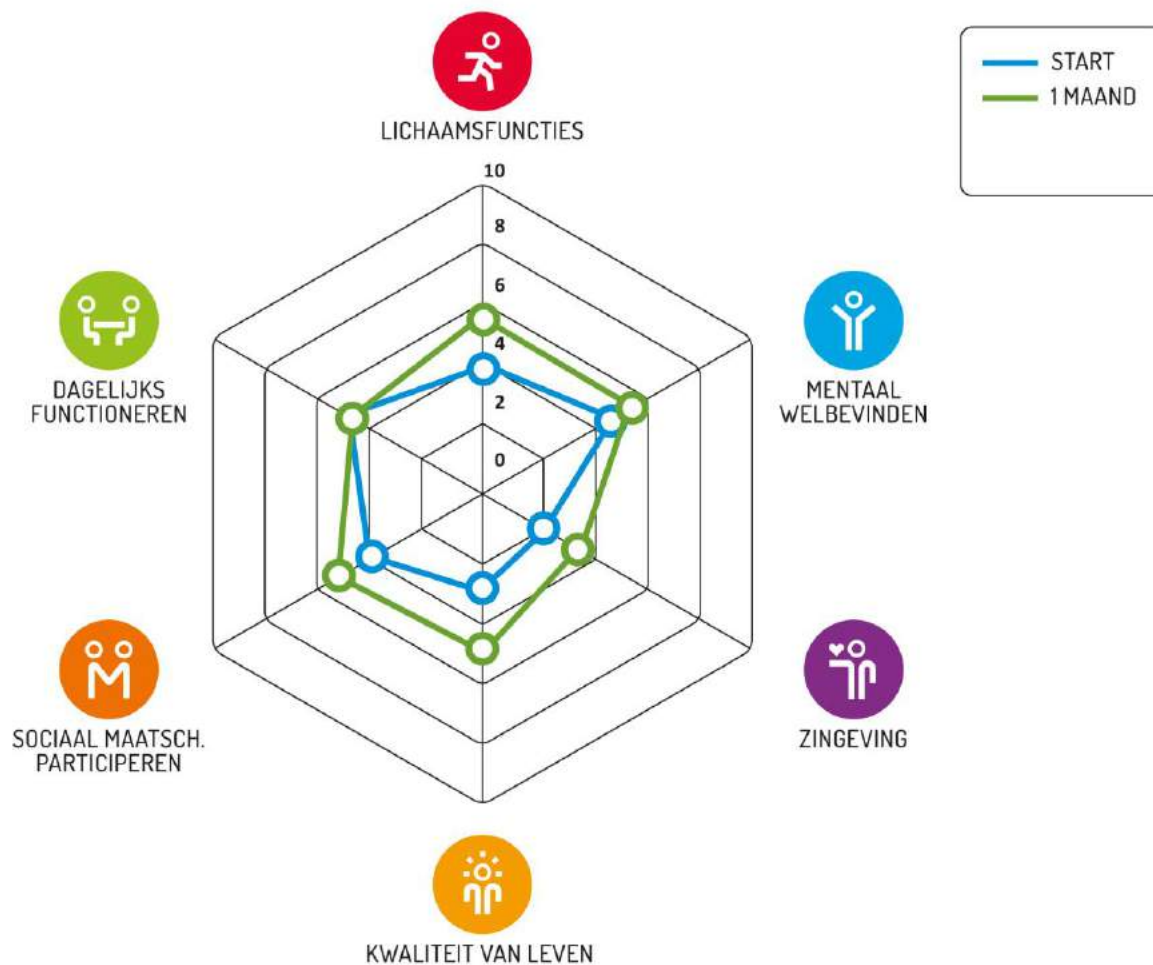
- De score, het **‘gezondheidsoppervlak’**, zou dan zo kunnen **veranderen**:

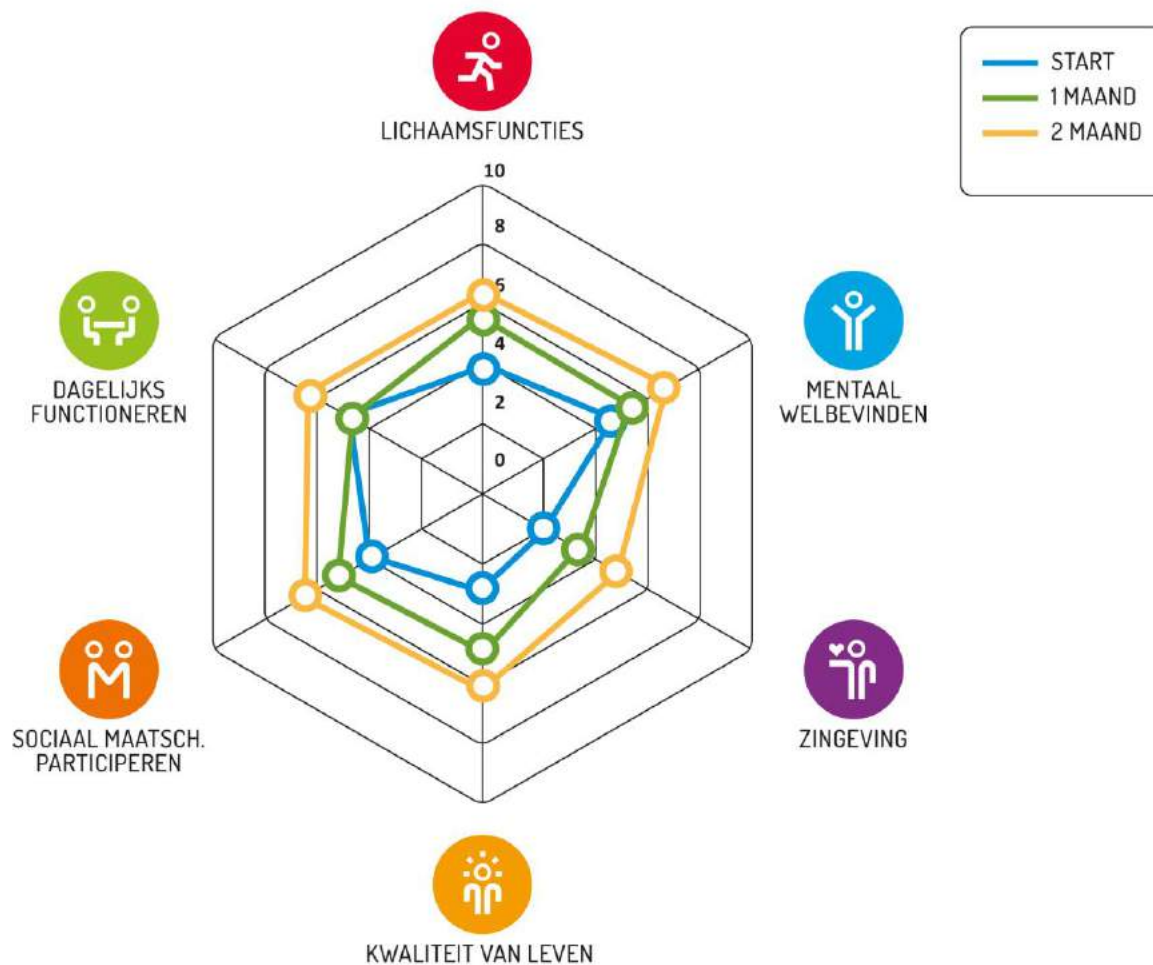
PIJLERS VOOR POSITIEVE GEZONDHEID

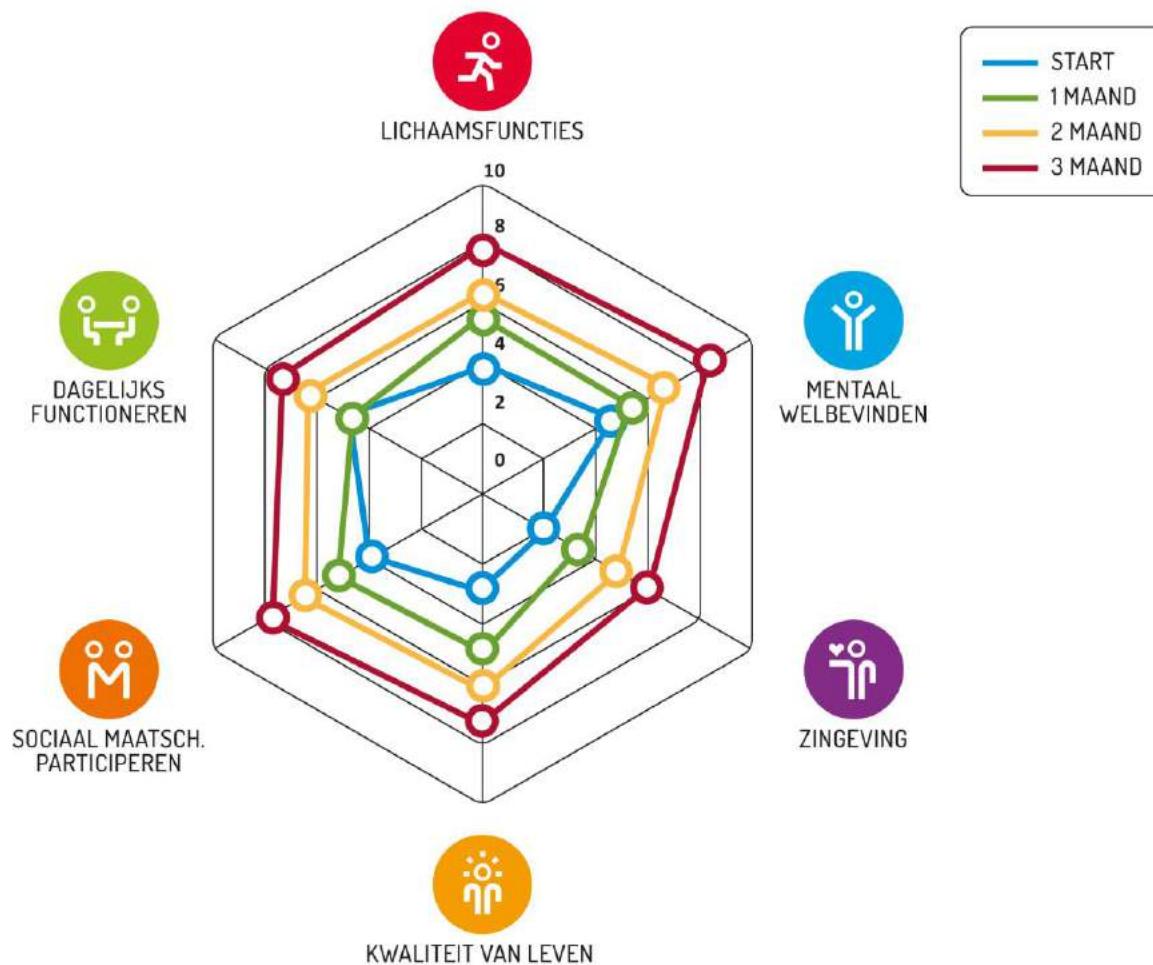
**PIJLERS VOOR
POSITIEVE
GEZONDHEID**
DE SCORE
ZOU ZO KUNNEN
VERANDEREN

PIJLERS VOOR POSITIEVE GEZONDHEID

PIJLERS VOOR POSITIEVE GEZONDHEID

VOLGENDE STAPPEN ...

Ontwikkelen van een **digitaal Scoringinstrument Positieve gezondheid**, voor **individueel gebruik**, als 'gesprekstool' en voor landelijke **monitoring door de GGD's**.

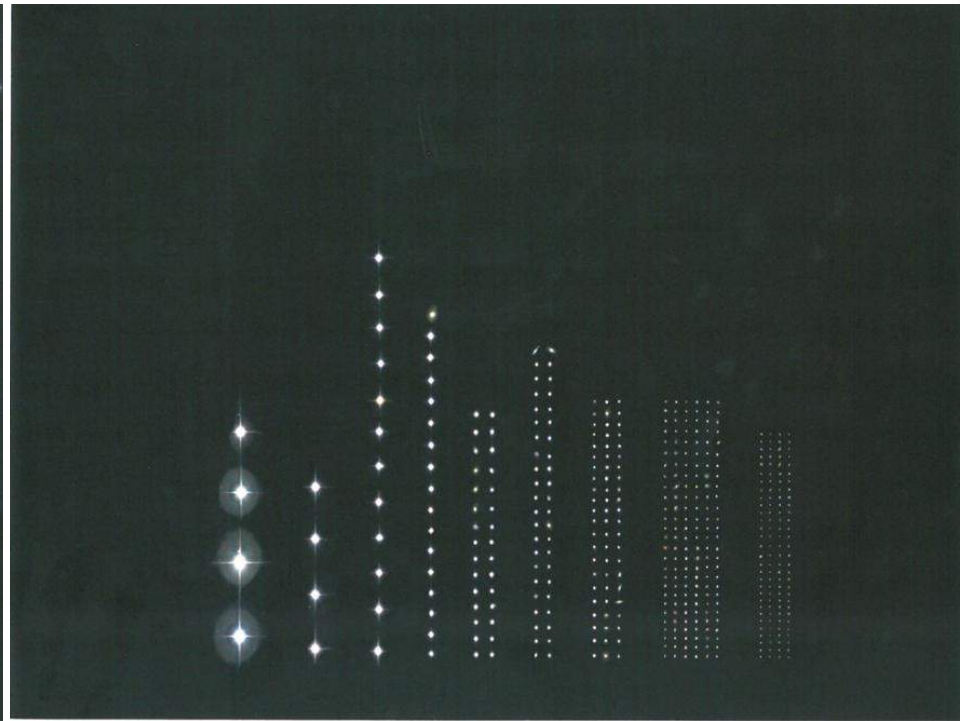
VGZ financiert – t.b.v. algemeen nut!

Ter coördinatie is opgericht:
Stg. Institute for Positive Health (IPH)

VGZ tekende contract met IPH

De beleefde werkelijkheid versus de geclassificeerde werkelijkheid

VOLGENDE STAPPEN ...

- We ontwikkelden van een digitaal **Scoringsinstrument Positieve Gezondheid**, met deels nieuwe, eenvoudiger termen.
- **7 vragen over 6 dimensies** verdeeld.
- Score als getal en 'gezondheidsoppervlak'.
- **Wil je wat verbeteren?**

>> Adviezen per dimensie, via apps.

www.mijnpositievegezondheid.nl

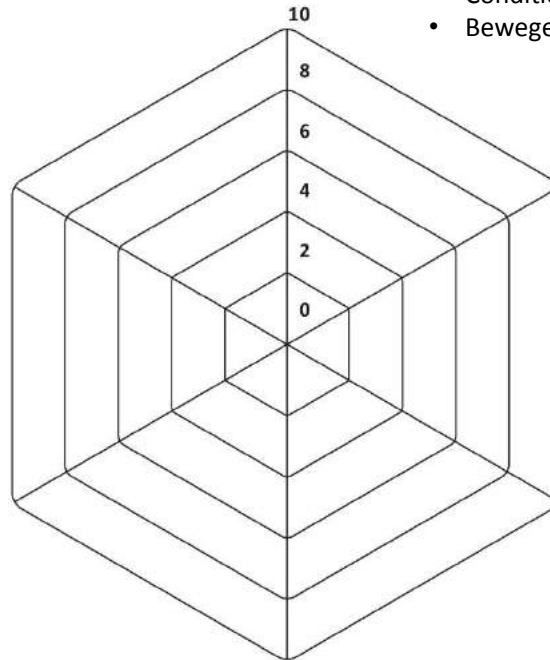
- Zorgen voor jezelf
- Je grenzen kennen
- Kennis van gezondheid
- Omgaan met tijd
- Omgaan met geld
- Kunnen werken
- Hulp kunnen vragen

- Sociale contacten
- Serieus genomen worden
- Samen leuke dingen doen
- Steun van anderen
- Erbij horen
- Zinnige dingen doen
- Interesse in de maatschappij

- Je gezond voelen
- Fitheid
- Klachten en pijn
- Slapen
- Eten
- Conditie
- Bewegen

- Onthouden
- Concentreren
- Communiceren
- Vrolijk zijn
- Jezelf accepteren
- Omgaan met verandering
- Gevoel van controle

- Zinvol leven
- Levenslust
- Idealen willen bereiken
- Vertrouwen hebben
- Accepteren
- Dankbaarheid
- Blijven leren

- Genieten
- Gelukkig zijn
- Lekker in je vel zitten
- Balans
- Je veilig voelen
- Hoe je woont
- Rondkomen met je geld

Hoe gaat het met u?

In de wachtkamer vindt
u een vragenlijst. Die kunt u
invullen en, als u wilt, met
uw huisarts bespreken.

Meer informatie is te vinden op:
www.mijnpositievegezondheid.nl
www.ipositivehealth.com

Hoe werkt het?

U geeft een cijfer bij de stellingen. Daarbij gaat het niet alleen om hoe u zich voelt en of u zich voldoende kunt redden in het dagelijks leven. Heeft u bijvoorbeeld goed contact met familie, vrienden of bekenden? Is er hulp wanneer dat nodig is?

Voelt u zich tevreden, gelukkig of misschien eenzaam? Beleeft u voldoende plezier aan hobby's of andere bezigheden? En lukt het u om alle dagelijkse dingen te doen, zoals koffie zetten, zich wassen of het huishouden doen?

Hieronder ziet u de zes stellingen. U geeft iedere stelling een rapportcijfer van 1 tot 10, waarbij 10 het hoogst is. Dit geeft een beeld van hoe u uw eigen gezondheid ziet. Na het invullen kunt u, als u dat wilt, samen met uw huisarts de stellingen doornemen en de cijfers die u hebt gegeven bespreken.

Ik voel mij gezond

Ik voel mij vrolijk

Ik heb vertrouwen in mijn eigen toekomst

Ik geniet van mijn leven

Ik heb goed contact met andere mensen

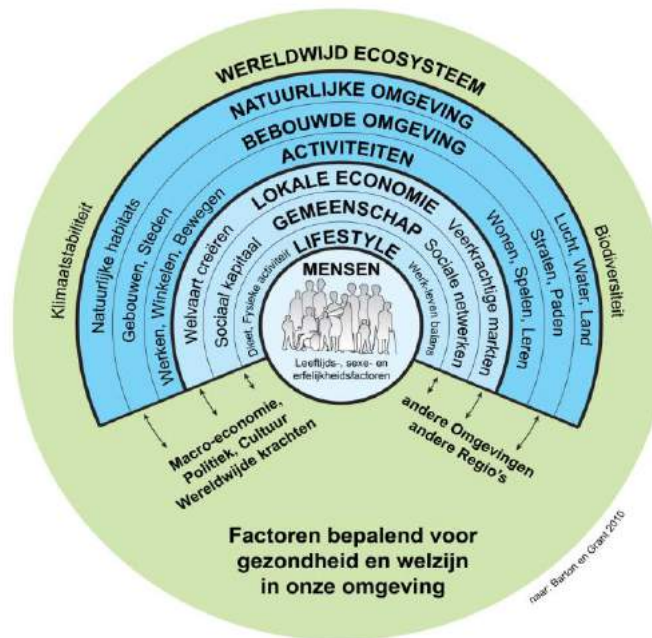

Ik kan goed voor mijzelf zorgen

Positieve Gezondheid:

Voor het bevorderen van 'veerkrachtig en betekenisvol leven'....

.... in een gezondheidbevorderende omgeving!

INSTITUTE
FOR POSITIVE
HEALTH

Dank voor uw aandacht!

www.ipositivehealth.com

www.mijnpositievegezondheid.nl

